
Så här började det:

Stiftelsen Österbybruks Herrgård

SÖH

Föreningen Orangeriträdgården i Österbybruk

FOÖ

Maj 2017

Kontakt togs med SÖH av FOÖ: Vi har under de senaste åren haft stora problem med bevattningsanläggningen i Orangeriträdgården. Vattnet tas från Korsdammen, som håller på att slamma igen. Ett kostsamt och stort arbete behöver göras, för att vattnet skall räcka till vår trädgård varje säsong i framtiden. Vi känner att något behöver göras snarast. Vi lämnade förslag på att ta vatten från Herrgårdsdammen och hur det skulle gå till, både vad gällde tillstånd, arbetskraft och utförande.

Juni 2018

Torkan svår, växer dåligt och volontärer kämpar. Korsdammen förfaller, 100 cm dy och 40 cm vatten. Stort engagemang av volontärer och positiva tongångar håller trädgården vid liv. Vi drev arbetet med vatten från Herrgårdsdammen vidare till alla instanser, entreprenörer och volontärer. Projektet stupade på målsnöret. Lindars rotsystem skulle förstöras vid grävning från Herrgårdsdammen till Orangeribyggnaden. Andra förslag uppkom, men slopades av olika skäl.

Juni 2018

Ett stort tack till Anders Karlsson och Håkan Mattson från Östhammars kommun, som ordnade en 1000 liters tank med vatten på övre Terrassen. Tanken fylls på vid behov.

Ett stort tack till BoList som ordnade pallar under tanken.

Inte att förglömma Monica Kinsella fd vd på Herrgårdsstiftelsen i Österbybruk, som stöttat oss med full kraft i bevattningsfrågan.

April 2019

Sagt och gjort!! Förslag från FOÖ:s styrelse att borra egen vattenbrunn. SÖH ger FOÖ tillåtelse att genomföra projektet då de anser att Orangeriträdgården har en betydelsefull funktion ur ett historiskt och ett nutidsperspektiv och att föreningen Orangeriträdgården står för hela ekonomin.

Tillsammans med en VVS-entreprenör och några ur föreningens styrelse bestämdes placering av vattenbrunnen. Det blev på övre Terrassen i ett hörn av stor odlingsyta. Styrelsen gav besked att driva projekt "Vattenborrning" vidare.

En ansökan om tillåtelse att borra för egen brunn skickades in till länsstyrelsen, Elisabeth Backman Broomé, 1:e antikvarie/handläggare i Byggnadsvårdsfrågor. Stiftelsen Österbybruks Herrgård godkände genom skrivet avtal.

Maj 2019

Svar från länsstyrelsens arkeologer att inga hinder finns för borrning vad gäller fornlämningar och byggnadsminnen.

Juni 2019

Enligt telefonsamtal med Daniel Melin, vattenhandläggare på länsstyrelsen angående vattenborrning i allmänhet, tyder inget på att vi skall störa runtomliggande bebyggelse. Vi borrar efter vatten under eget ansvar.

En anmälan om "Ej bygglovspliktig åtgärd" skickades in till Bygg- och Miljönämnden, bygglovsenheten, Östhammars kommun. På kommunens brunnskarta ritades in befintliga vattenutkast, vattenledning, pump och brygga plus nytt borrhål, pumphus och nya vattenledningar. Anmälan var fullständig och vi fick ett beslut från Bygg- och Miljönämnden om att starta projektet.

Juli 2019

Under denna månad besökte nio entreprenörer trädgården, för att senare lämna offerter på uppdraget. Det var Brunnsborrhare, VVS, EL, Grävare och Bygg.

Augusti 2019

Ett möte anordnades av projektansvarig i Herrgårdsköket tillsammans med några medlemmar ur FOÖ:s styrelse och Bengt Lindholm, SÖH. Där diskuterades inkomna offerter och vi kom fram till att följande företag godkändes: **EVB Brunnsborrning AB, Tuna Alunda**, Gunnar Eriksson. **Oscarssons Energi & Rörservice AB, Alunda**, Bernt Oscarsson. **Lunkans El AB, Österbybruk** Tommy Lundgren. **Hans Bromark Åkeri AB, Österbybruk** Örjan Stark.

September 2019

Nu är det dags att söka bidrag på 95 761 kr.

Oktober – december 2019

Resultatet blev att: **SKB Föreningslyftet** bidrar med 34 000 kr,
Carl G Beck-Friis Stiftelse för Naturvård & Hembygdskultur 13 000 kr och
Investerings- och utvecklingsbidrag, Östhammars kn 47 880 kr.

Tack för att ni tror på oss och vill hjälpa oss ekonomiskt på bästa sätt.

Startbesked från Östhammars kommun, godkännande av Stiftelsen SÖH och Länsstyrelsen skickas in till bidragsgivarna, innan bidragen betalas ut.

Tack för hjälpen Peter Jansson, Utvecklingsledare Kultur- och fritidsförvaltningen, Östhammars kommun för många råd och tips i detta skede av projektet.

Oktober 2019

Samordning av projektstart med de godkända företagen inleddes.

November 2019

EVb Brunnsborrning AB, borrade ett 60 m djupt hål för vatten, 3-4 m till berg, stendamm (borrkax) sprutades ut bland grönsaksbäddarna. Borrkaxet kommer att blandas med befintlig jord som näring. Foderrör svetsades ihop innan borrhålet nådde berg. Borrhålets placering är Longitud 17.8978 och Latitud 60.1924. Borrhålet sticker upp 2 dm och vi täcker det med något slag av växtlighet. Vid provtryckning och mätning av vattenmängd, visades ett flöde på 600l/tim .

Hans Bromark Åkeri AB med Örjan Stark bakom spakarna grävde en 100 cm djup fåra från Pumphuset ut till närmaste vattenpost för VVS och EL, därefter vidare endast för EL till Rasriskförrådet.

Oscarssons Energi & Rörservice AB monterade en djupvattenpump i röret 55 m ner. Det är en tryckpump som håller länge och fungerar bra. En matarledning drogs i den grävda fåran och kopplades ihop med befintlig vattenledning i en Servicebrunn. Ledningen är en 50 PE-slang för att behålla flödet. Den befintliga Servicebrunnen byttes ut mot en ny, kraftigare och med körbart lock. I Pumphuset installerades en Hydropress med tryckströmbrytare, ventilrör och kulventil. En tappventil placerades på utsida Pumphus. Förslag från entreprenören är att som skydd, bygga in och isolera runt Hydropressen.

Lunkans El AB, med Tommy Lundgren i spetsen, rullade ut skyddsröret och lade i elkabel till hydropressen. Detta lades i den grävda fåran tillsammans med vattenledningen. Elkabeln förlängdes till Rasriskförrådet, där huvudledningen slutar. I kopplingsdosan anslöts kabel till Pumphuset. Denna installation får egen säkring i elcentralen, som finns i Orangeribyggnaden.

Hans Bromark Åkeri AB och Örjan Stark återvände till trädgården för att lägga tillbaka jordmassorna i den tidigare grävda fåran. Innan var det volontärernas tur att lägga finkornigt grus ovan vatten- och eldragningar, som skydd mot jordmassor och sten. Skönt med en fikapaus i det fortfarande varma Drivhuset.

Vilken fin känsla Örjan har när han jobbar med sin grävare. Skopan rör sig som en smekning mellan jord och stenbumlingar. Härligt att se.

December 2019

Nu är det dags att anmäla om färdigställande till Bygg- och miljönämnden, samt skicka redovisningar av uppdraget till bidragsgivarna.

Orangeriträdgården i Österbybruk ligger vilande just nu. Vid start av vattenflödet i april 2020 kommer VVS- och Elentreprenörer vara närvarande. Då kommer också intyg om vattenkvalité att ordnas.

Intäkter:		Kostnader:	
Carl G Beck-Friis Stiftelse	13 000 kr	Startbesked Östhammars kn	1 000 kr
Föreningslyftet	34 000 kr	EVb Brunnborrning	40 200 kr
Inv- och utr.bidrag Östhammars kn	47 880kr	Oscarssons Energi & Rörservice	37 786 kr
		Hans Bromark Åkeri	12 781 kr
		Lunkans El AB	7 189 kr
		Uppstart, vattenprov	2 000 kr
Summa intäkter:	94 880 kr	Summa kostnader:	100 956 kr

Grävarbetet blev dyrare p g a att vi fick förslag från borrarna och VVS att gräva till frostfritt djup 100 cm. Det godtogs, eftersom det ger mindre jobb för föreningen i framtiden. Det tillkom också grusinköp på fakturan. Del av det lades i som skydd över ledningarna innan jordmassorna lades tillbaka.

VVS-arbetet blev dyrare tack vare förslaget om körbar brunn som skydd för vattenutkast tillkom. Den tidigare var trasig och av plast och trä. Nu behöver vi inte skydda denna servicebrunn mot tunga fordon, också det med tanke på framtiden.

Kostnader för uppstarat och vattenprov tillkom.

April 2020

Borrprojektet har varit vilande i fyra månader och det är dags för uppstart av vattenflödet. Bernt Oscarsson VVS och Tommy Lundgren EL är närvarande. Vattenkvalitet togs och skickades för godkännande.

Vid redovisning av vattenkvalitet kom slutbeskedet från Östhammarskommun:

Byggherren har uppfyllt sina åtaganden enligt kontrollplanen och startbeskedet och Bygg och miljönämnden har inte funnit skäl att ingripa enligt 11 kap. plan- och bygglagen (PBL). Byggnadsverket får tas i bruk enligt 10 kap. 34 § PBL.

Efter 3,5 år har vi kommit i mål. Vi har haft olika alternativ för vår vattenförsörjning. Inte så lätt när Orangeriträdgården finns inom ett kulturområde. Härligt att ha tillgång till vatten även om Korsdammen sinar. All dokumentation kommer att sammanställas till Stiftelsen Österbybruks Herrgård (SÖH).

All heder och ett stort TACK till ALLA som gjorde detta möjligt för oss.

/ Styrelsen för föreningen Orangeriträdgården i Österbybruk
gm Ingegerd Bromark